

zaaknummer 2013T971(2)

19 november 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Christelijke Broeders
van de Onbevleete Ontvangenis van de Allerheiligste Maagd en
Moeder Gods Maria, hierna te noemen: de Congregatie Broeders van
Huijbergen

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 12 april 2013. Op 10 juni 2013 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], algemeen overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen.

Op 15 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn zus, mevrouw [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Oijen. Namens de congregatie is verschenen broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin van zeven kinderen. In [maand] [jaar] werden de ouders van klager ontzet uit de ouderlijke macht. Klager werd toen met een zus geplaatst in [instelling 1]. Toen klager zes jaar oud was, werd hij overgeplaatst naar [instelling 2]. Hier werd hij herenigd met twee oudere broers. Klager verbleef in [instelling 2] van 1950 tot 1957. In het [instelling 2] is klager seksueel misbruikt door aangeklaagde.

Aangeklaagde was werkzaam in de kerk van [instelling 2]. Daarnaast was hij 'cleaner' van de jongens. Aangeklaagde kwam iedere morgen de slaapzaal binnen met de vraag wie er in zijn bed had geplast. Vervolgens moesten de bedplassers meekomen om door aangeklaagde te worden gewassen in de wasruimte. In die periode plaste klager ook wel eens in bed. Klager moest dan meekomen naar de wasruimte om zich daar uit te kleden. Daarna moest klager met zijn benen gespreid gaan staan op de randen van het bad. Klager moest daarbij noodgedwongen steunen op de schouders van aangeklaagde die naast het bad stond. Klager werd dan met ijskoud water gewassen. Onder het mom dat klagers geslachtsdeel goed schoon moest zijn begon aangeklaagde vijf à tien minuten, met klagers geslachtsdeel te spelen. Tijdens de uitgebreide wasbeurt streelde aangeklaagde het geslachtsdeel van klager langdurig. Dit heeft zo'n tien maal plaatsgevonden. Klager heeft dit als buitengewoon onaangenaam ervaren.

Aangeklaagde heeft eenmaal tijdens zo'n wasbeurt geprobeerd zijn vingers in de anus van klager te stoppen. Op dat moment heeft klager van schrik en/of pijn hard geschreeuwd, waarna de poging is gestaakt. Het seksueel misbruik is daarna gestopt.

Aangeklaagde stond onder de jongens bekend als 'de beul', omdat hij er zichtbaar van genoot om kinderen te mishandelen en/of te misbruiken.

2.2. Klager werd op den duur opstandig tijdens zijn verblijf in het [instelling 2]. Ook kon hij zijn mond niet houden over het seksueel misbruik. Klager is toen in 1957 overgeplaatst naar opvoedingsgesticht [naam]. Ook daar is klager seksueel misbruikt. Klager is sindsdien een ongeleid projectiel geworden. Klager omschrijft zichzelf als discipline ongevoelig. Vanwege zijn opstandige gedrag is klager omstreeks 1959 in een tehuis voor werkende jongeren geplaatst, vervolgens heeft hij in een pleeggezin gewoond. Nadien heeft klager in meerdere tehuizen gewoond.

Nadat hij verschillende baantjes had gehad, kwam hij via een broer te werken in een zeefdrukkerij en boekbinderij in [plaats]. Hij is de rest van zijn carrière werkzaam geweest in de grafische industrie.

Klager is op 28-jarige leeftijd getrouwd. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren. In 1986 is klager gescheiden. Klager heeft ook een kind uit een eerdere relatie.

Tot ongeveer 2005 heeft klager samengewoond met een vrouw. Sinds 2005 leeft klager alleen.

Klager heeft in zijn leven veel met psychologen te maken gehad. Het begon al op [opvoedingsgesticht] waar hij met een psycholoog moest praten vanwege zijn opstandige gedrag. Deze psycholoog was niet verbonden aan [opvoedingsgesticht]. Toch heeft klager daar nooit over het seksueel misbruik gesproken. Hij deed dit niet uit diepe schaamte. Klager schaamde zich ervoor dat hij het in begin prettig vond dat hij aandacht kreeg. Wel sprak klager met die psycholoog over de geestelijke en lichamelijke mishandeling, want die doen pijn. Klager is er nu achter dat seksueel misbruik op langere termijn meer met hem doet, dat draagt hij altijd met zich mee.

Klager is in de periode 2006-2007 opnieuw met een psycholoog gaan praten. In die tijd kwamen er veel dingen samen waardoor hij het erg moeilijk had. Klager had altijd hard gewerkt waardoor hij geen tijd had om na te denken over zijn verleden. Toen hij stopte met werken kreeg hij meer tijd om na te denken. In deze periode bezocht paus Benedictus Zuid-Amerika en later ook Ierland in verband met het bekend worden van seksueel misbruik gepleegd door dienaren van de Rooms Katholieke Kerk, waardoor zijn eigen herinneringen naar bovenkwamen. Daarnaast had hij het moeilijk omdat zijn dochter 'in de kreukels' lag. Voorts overleden in die periode twee vrienden en twee broers van klager en tenslotte kwam aan zijn relatie na bijna twintig jaar een einde.

Bij de laatst bedoelde psycholoog kwam alles ter sprake van zijn slechte jeugd tot het seksueel misbruik.

In de verklaring van de psycholoog die is overgelegd staat slechts een zeer summiere weergave van het feit dat klager in de periode 2006-2007 in behandeling is geweest wegens geestelijk, lichamelijk en seksueel misbruik van klager.

2.3. Klager hoopt te bereiken dat de verantwoordelijken binnen de kerk namens aangeklaagde beseffen en inzien dat er door voornoemde handelingen onnoemelijke materiële en immateriële schade is aangericht bij klager. Klager vindt dat de daden niet ongestraft mogen blijven.

Klager hoopt dat hij met het doorlopen van de klachtprocedure voorgoed de traumatische gebeurtenissen uit zijn jeugd en de gevolgen hiervan, waarmee hij tot op de dag van vandaag te kampen heeft, achter zich kan laten.

3. Het verweer/ De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Mocht de Klachtencommissie aannemelijk achten dat klager zich heeft schuldig gemaakt aan seksueel misbruik, dan zal de congregatie niet aarzelen haar oprechte verontschuldigingen aan te bieden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager vanaf zijn achtste ongeveer tien keer door aangeklaagde uitvoerig is gewassen, waarbij aangeklaagde zonder reden lange tijd me het geslachtsdeel van klager speelde en daarbij het geslachtsdeel van klager streelde. Ook is het eenmaal voorgekomen dat aangeklaagde een poging deed zijn vingers in de anus van klager te stoppen. Het is bij een poging gebleven, omdat klager het uitgilde van de pijn.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van [naam] zoals beschreven in het formulier 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' bekend onder nummer 2011T544(2). Hoewel het door [naam] geschetste misbruik verder gaat dan hetgeen

klager heeft moeten ondergaan, is de aanleiding tot het misbruik dezelfde. Vanwege het bedplassen moeten de jongens naar de wasruimte om gewassen te worden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 november 2013 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.